

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Економіка»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини

Розглянута освітньо-наукова програма орієнтована на підготовку здобувачів, які планують реалізовувати себе у науковій та викладацькій діяльності, а також у сфері аналітичних досліджень економічних процесів. Її зміст відображає сучасні підходи до організації підготовки доктора філософії та спрямований на формування здатності до самостійного наукового пошуку і отримання нових науково обґрунтованих результатів.

Побудова програми є логічною та послідовною, що дозволяє здобувачам поступово оволодівати методологією наукових досліджень, інструментами економічного аналізу та навичками роботи з великими масивами інформації. Такий підхід забезпечує формування дослідницької компетентності та підготовку до виконання дисертаційної роботи на належному рівні.

Позитивною характеристикою програми є орієнтація на розвиток критичного мислення та наукової самостійності. Здобувачі отримують можливість формувати власні наукові позиції, аргументовано їх обґрунтовувати та застосовувати сучасні аналітичні підходи до дослідження економічних явищ. Важливе значення також має підготовка до академічної комунікації та публікаційної активності.

Особливої уваги заслуговує орієнтація програми на актуальну тематику наукових досліджень у сферах соціально-економічного розвитку, економічної безпеки, інновацій, економічних механізмів та інструментів їх реалізації. Такий підхід забезпечує високий рівень практичної значущості наукових результатів та їх відповідність сучасним викликам.

Програма враховує сучасні тенденції розвитку економічної науки, зокрема посилення ролі аналітичних досліджень, цифрових інструментів та підвищення вимог до якості наукових результатів. Це забезпечує актуальність підготовки здобувачів та їхню готовність до професійної реалізації у науковому середовищі.

У цілому освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» є змістовною, сучасною та методично виваженою. Вона забезпечує належний рівень підготовки здобувачів і може бути рекомендована до подальшого використання в освітньому процесі.

Рецензент:

**Директор Департаменту економіки
та розвитку інфраструктури міста
Кам'янець-Подільської міської ради**

20.04.2026

Майя ГУРСЬКА

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Економіка»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за
спеціалізаціями)
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

Освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти є сучасним, системно побудованим академічним продуктом, який поєднує ґрунтовну теоретичну підготовку з акцентом на науково-дослідницьку та аналітичну діяльність здобувачів. Програма відповідає актуальним вимогам розвитку економічної науки та потребам практики управління соціально-економічними процесами в умовах трансформації національної економіки та інтеграції у світовий економічний простір.

Зміст програми демонструє логічну структурованість освітніх компонентів, що забезпечує послідовне формування дослідницьких компетентностей, аналітичного мислення та здатності до розв'язання складних економічних завдань. Особливо варто відзначити увагу до розвитку методології наукових досліджень, застосування сучасних економіко-математичних інструментів, а також використання цифрових технологій в економічному аналізі.

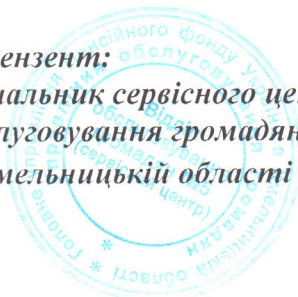
Позитивною характеристикою програми є її практико-орієнтована спрямованість, що дозволяє здобувачам інтегрувати результати наукових досліджень у сферу державного управління, соціальної політики та міжнародних економічних відносин. Це має особливе значення для фахівців, які працюють у системі публічного управління та соціального забезпечення, зокрема у сфері пенсійного забезпечення та обслуговування громадян.

З позиції практичної діяльності слід підкреслити, що програма створює належні передумови для формування фахівців нового покоління, здатних аналізувати соціально-економічні процеси, оцінювати ефективність державної політики та пропонувати науково обґрунтовані управлінські рішення.

Важливим є також розвиток у здобувачів навичок академічної доброчесності, критичного мислення та наукової комунікації, що є необхідною умовою для підготовки конкурентоспроможних дослідників міжнародного рівня.

У цілому, освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти заслуговує на позитивну оцінку, оскільки забезпечує високий рівень підготовки здобувачів, відповідає сучасним вимогам ринку праці та сприяє розвитку економічної науки в Україні.

Рецензент:
Начальник сервісного центру
обслуговування громадян ГУ ПФУ
в Хмельницькій області

Оксана ДРАБИК

17.04.26

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Економіка»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю С 1 «Економіка та міжнародні економічні
відносини (за спеціалізаціями)»

В умовах трансформації економічних систем, цифровізації бізнес-процесів та посилення вимог до наукового обґрунтування управлінських рішень особливої актуальності набуває підготовка науковців, здатних проводити самостійні дослідження та розробляти ефективні механізми розвитку національної економіки й міжнародних економічних відносин.

Освітньо-наукова програма «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти є основним нормативним документом, що визначає зміст і організацію підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. Програма містить повну характеристику освітнього процесу, зокрема опис мети, особливостей викладання та оцінювання, інформацію щодо можливостей працевлаштування випускників і перспектив подальшого академічного розвитку. У її структурі відображено перелік компетентностей, програмних результатів навчання, умови реалізації академічної мобільності, а також кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення.

Представлений в програмі навчальний план передбачає логічне поєднання освітньої, наукової, педагогічної та практичної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. Такий підхід забезпечує формування компетентностей, необхідних для проведення самостійних наукових досліджень, підготовки наукових публікацій, реалізації дослідницьких проєктів та викладання економічних дисциплін у закладах вищої освіти.

Освітні компоненти програми логічно взаємопов'язані та утворюють цілісну систему, спрямовану на досягнення визначених цілей і програмних результатів навчання. Передбачені програмою компетентності мають виразний прикладний характер, що забезпечує можливість їх ефективного використання у науковій, педагогічній та професійній діяльності. Важливою перевагою програми є реалізація принципів студентоцентрованого підходу, а також використання проблемно-орієнтованого навчання, спрямованого на розвиток критичного мислення, дослідницьких навичок, здатності знаходити ефективні рішення актуальних економічних проблем.

У цілому освітньо-наукова програма «Економіка» за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» відповідає чинним вимогам до освітньо-наукових програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та може бути рекомендована до впровадження в освітній процес Закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

Рецензент:

доктор економічних наук, професор
кафедри економіки підприємства та організації
бізнесу Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця

Дмитро ШИЯН

26.08.2026

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Економіка»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Освітньо-наукова програма третього рівня вищої освіти орієнтована на підготовку здобувачів, які здійснюватимуть самостійну науково-дослідну діяльність у сфері економіки та міжнародних економічних відносин. Її зміст спрямований на формування здатності до глибокого аналізу економічних процесів, розуміння закономірностей розвитку економічних систем та проведення власних наукових досліджень на належному академічному рівні.

Структура програми демонструє послідовний підхід до формування дослідницьких компетентностей. Вона передбачає опанування сучасної методології наукового пізнання, оволодіння інструментами економічного аналізу, а також розвиток навичок роботи з емпіричними даними. Це дозволяє здобувачам поступово переходити від засвоєння теоретичних засад до виконання самостійного дисертаційного дослідження. Важливим елементом підготовки здобувачів освітньо-наукової програми є педагогічна практика, яка забезпечує формування викладацьких навичок, розвиток уміння доступно подавати навчальний матеріал та сприяє набуттю досвіду організації освітнього процесу.

Позитивним є те, що програма акцентує увагу на формуванні у майбутніх науковців уміння аргументовано обґрунтовувати власні висновки, критично оцінювати існуючі економічні концепції та застосовувати сучасні аналітичні підходи. Значна роль відводиться розвитку навичок академічного письма та підготовки наукових публікацій, що є важливою складовою підготовки доктора філософії. Варто відзначити також спрямованість програми на врахування актуальних тенденцій розвитку економіки, що дозволяє забезпечити актуальність наукових досліджень та їх практичну значущість.

У цілому освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» є змістовною, логічно побудованою та відповідає вимогам підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Програма заслуговує позитивної оцінки та рекомендується до реалізації в освітньому процесі.

*Заступник директора з навчальної роботи,
викладач фінансово-економічних дисциплін,
ВСП «Фахового коледжу економіки, права
та інформаційних технологій»,
ПЗВО «Кам'янець-Подільського
податкового інституту»,
кандидат економічних наук*

Валерік ОГАНЕСЯН

15.04.26

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Економіка»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини»
у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»

Освітньо-професійна програма «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що реалізується у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет», є сучасною, науково обґрунтованою та відповідає вимогам підготовки висококваліфікованих науковців і дослідників у сфері економіки та міжнародних економічних відносин.

Програма спрямована на формування у здобувачів ступеня доктора філософії глибоких теоретичних знань, методологічних підходів та дослідницьких компетентностей, необхідних для проведення самостійних наукових досліджень, розроблення нових економічних концепцій, моделей та практичних рекомендацій для розвитку національної та світової економіки.

Особливістю освітньо-наукової програми є її орієнтація на сучасні виклики економічного розвитку, зокрема процеси глобалізації, цифровізації економіки, інтеграції України у світовий економічний простір, а також потреби післявоєнного відновлення економічної системи держави. Це визначає її високу актуальність і практичну значущість.

Структура освітньо-наукової програми є логічною та збалансованою. Вона забезпечує поєднання освітньої та наукової складових підготовки, передбачає формування у здобувачів навичок проведення самостійних наукових досліджень, організації та виконання дисертаційної роботи, використання сучасних методів економічного аналізу та моделювання соціально-економічних процесів. Освітні компоненти програми забезпечують здобуття здобувачами необхідних компетентностей для здійснення науково-дослідної, аналітичної, управлінської та науково-педагогічної діяльності.

Важливе місце у програмі займає науково-дослідницька діяльність здобувачів, їх участь у наукових проєктах, конференціях, публікація результатів досліджень у фахових виданнях, що сприяє формуванню дослідницької культури та інтеграції в наукову спільноту. Позитивною характеристикою освітньо-наукової програми є її орієнтація на потреби роботодавців, академічної спільноти та міжнародних партнерів, що забезпечує здатність випускників до науково-педагогічної та дослідницької діяльності.

Вважаємо, що освітньо-професійна програма «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» відповідає сучасним вимогам підготовки докторів філософії, є актуальною, якісною та може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

голова ФГ «Барда-2007» .

14.04.2026р

Йосип БОМК

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Економіка»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні
економічні відносини»

Освітньо-наукова програма «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» спрямована на підготовку висококваліфікованих науковців і дослідників, здатних здійснювати комплексні економічні дослідження, аналізувати сучасні економічні процеси та пропонувати науково обґрунтовані рішення щодо розвитку національної економіки. Програма відповідає сучасним вимогам до підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та враховує актуальні тенденції розвитку економічної науки.

Зміст освітньо-наукової програми характеризується чіткою структурованістю, логічною послідовністю освітніх компонентів, збалансованим поєднанням теоретичної, дослідницької та практичної підготовки. У програмі визначено мету, завдання, інтегральні, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, а також програмні результати навчання, які забезпечують формування необхідного рівня наукової та професійної підготовки здобувачів. Окрему увагу приділено розвитку дослідницьких навичок, академічної доброчесності та здатності до самостійного виконання наукових досліджень.

Позитивною рисою програми є її орієнтація на сучасні наукові підходи в економічній теорії та практиці, що дозволяє формувати у здобувачів системне бачення економічних процесів. Важливим є також оновлення змісту освітніх компонентів з урахуванням сучасних викликів. Програма забезпечує належний баланс між теоретичною підготовкою та науково-дослідною діяльністю, що є ключовим для формування дослідницької компетентності здобувачів.

Окремо слід відзначити, що освітньо-наукова програма розроблена у взаємодії з науковцями та практикаками, що підсилює її практичну орієнтацію та відповідність сучасним запитам економічного середовища. Програма також передбачає можливості академічної мобільності та участі здобувачів у наукових проєктах, що сприяє їх інтеграції у міжнародний науковий простір.

З урахуванням викладеного, освітньо-наукова програма «Економіка» за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» є актуальною, змістовною та відповідає вимогам підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Програма може бути рекомендована до впровадження в освітній процес Закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

Директор ВСП «Шепетівський
фахових коледж ЗВО «ПДУ»

Валентина ДМИТРИК

16.04.2026г.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Економіка»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»

Підготовка наукових кадрів у сфері економіки сьогодні потребує програм, які поєднують глибоку теоретичну базу з умінням працювати з сучасними дослідницькими інструментами та інтерпретувати складні економічні процеси. Саме в цьому контексті розглянута освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти орієнтована на формування дослідників, здатних генерувати нові знання та застосовувати їх у вирішенні актуальних наукових і практичних завдань.

Структура програми демонструє акцент на дослідницькій автономності здобувача, що проявляється у поступовому переході від опанування методології наукових досліджень до реалізації власного наукового проєкту. Важливим є фокус на сучасних інструментах економічного аналізу, кількісних методах дослідження, що дозволяє розглядати економічні процеси у ширшому соціальному та міжнародному контексті.

Позитивною характеристикою програми є її спрямованість на формування академічної культури дослідника. Значна увага приділяється розвитку здатності аргументовано відстоювати наукову позицію, працювати з міжнародними науковими базами даних, а також критично оцінювати існуючі економічні концепції. Це створює умови для формування самостійного наукового мислення та підготовки дисертаційних досліджень належного рівня.

Окремо варто відзначити гнучкість програми у врахуванні сучасних викликів економічного розвитку, зокрема трансформації економіки, глобальних змін та нових моделей міжнародної взаємодії та сталого розвитку. Це забезпечує актуальність тематики досліджень і підвищує їх практичну значущість.

Освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» є сучасною за своїм змістом, науково орієнтованою та методологічно виваженою. Вона створює належні передумови для підготовки конкурентоспроможних науковців і рекомендована до подальшої реалізації та розвитку.

Директор ТОВ «ІММОПРЕТ»

Сергій ПЕЧЕНЮК

22.01.20

